

LIBER SEPTIMVS DE VOTO PAUPER- TATIS.

CAPVT PRIMVM.

De potestate, quam nouitius, vel volens ingredi religionem, habet ad disponendum per viam donationis, aut renunciacionis de propriis bonis, attento iure antiquiori.

SVMMARIVM.

Quor. quæstiones disputanda sint. n. 1.
An donatio facta à nouitio, vel volente ingredi religionem, sit firma, nec reuocetur non sequuta professione, attento iure antiquiori, pendet in foro conscientia ab eius intentione. n. 2.
Quando de intentione hac non constat, standum est in vitro quo foro presumptioni fore externi. n. 3.
Qualis intentio presumatur in dubio, et se reuocetur donatio, aut renunciatio professione non sequuta. Referuntur varie sententiæ. n. 4. & 5.
Explicatur sententiæ auctoris. n. 6. 7. & 8.
Quid si ea donatio non fuit facta principaliter, sed accessorie cum personâ n. 9.
Quid si urgeant coniectura ad presumendum donationem hanc absolutam factam esse? n. 10.
An sit huius coniectura sufficiens, quando non in ingressu,

sed ex intervallo est facta donatio? n. 11.
Quantum dicatur hoc intervallum. n. 12.
An nomine huius ingressus intelligatur sola professio? numero 13.
Quid si donatio non fieret ipsi religioni, sed alij? n. 14.
An exigatur, et nouitius exiens possit recuperare bona donata, et proestatus sit tempore donationis velle experiri religionem? n. 15.
Quid si usus explicet donationem esse absolutam? ubi de usu oblationis quem seruauit moniales apud Italos. n. 16.
Utrum sicut predicta donatio cassatur egressu nouitij sita cessatur eius morte tempore nouitij? n. 17.
An donatio hac nouitij possit reuocari ab eo perseverare volente in religione? n. 18.
An valeat donatio omnium bonorum presentium, & futurorum facta contemplatione ingressus in religionem? n. 19.

ANTIQVAM de facultate disponendi, quam habent professi, disquiremus, tractandum est de facultate, quam habent nouitij, aut volentes religionem ingredi; & cum dispositio hæc possit fieri donatione, aut testamento, insuper aut circa bona temporalia, aut circa beneficia ecclesiastica, quæ possident, scilicet de his omnibus hoc capite, & duobus sequentibus agendum est. Et quia nonnulla, quæ attento iure antiquiori vera erant, immutata sunt per Concilium Tridentinum, prius adhibentis quid iure antiquo verum esset; deinde quid iure nouitij Tridentini immutatum sit, explicabimus. In præsentem ergo tractandum est de donatione, seu renunciacione bonorum, quæ fit à nouitio, vel volente ingredi religionem. In qua re triplex est quaestio. Prima est de facultate donationis huius, quando nouitius egreditur, aut ante professionem moritur. Secunda de firmitate huius donationis, quando professus est, at professio fuit irrita. Tertia de firmitate huius donationis factæ in religione Societatis Iesv.

2 QVÆSTIO prima. An donatio facta à nouitio, vel

volente in nouitium ingredi, sit omnino firma attento iure antiquiori, ita vt eo exuante, vel moriente ante professionem minime reuocetur? Punctus difficultatis huius ad pertinet, an donatio hæc censetur in dubio facta inter viuos, ac proinde sit omnino irrevocabilis? an potius intelligitur donationi causâ mortis, censetur contemplatione professionis, quæ mors mundana facta mortali causâ vim non habet, donec mors a donatio hæc non sit firma, nec aliter æquata professione? Et quidem quod ad scientie attinet, si constat intentionem donantis si donare causâ solius ingressus, pendet donatio ex professione subsequuta, quia videtur exequuti sunt restituenda donata, quia videtur causâ mortis mundanæ, quæ subsequuta non est; & contra si constat donationem non intuitu ingressus, non recuperabit, cum fuerit donatio irrita. Atque ita docent Angelus verbo nouitium, & ibi Tabiena quaestione 12. numero 13. Atmilli in 16. Syluester verbo religio. 4. quaest. 10. & verbo religio. 5. q. 12.
Quando autem de intentione hac non constat, standum

dum est presumptioni iuris in utroque foro, ac proinde in foro conscientie id seruandum est, quod in foro causarum in hoc euentu presumitur, vt probauimus lib. 1. huius tractatus. cap. 10. numero 13.

4 Difficultas ergo est, qualis presumatur hæc donatio in hoc dubio. Aliqui absolute docent, nouitium exeuantem eam reuocare non posse, ac proinde censere videntur assimilari donationi inter viuos, quia in dubio, ubi nulla mentio fit mortis, presumitur donatio facta inter viuos, vt tradit Glossa communiter recepta, l. sera. 42. in principio, verbo videri. ff. de mortis causâ. donat. per illum text. 8. cum pater, ibi; cum autem, qui absolute donaret, non tam mortis causâ, quam morientem donare. Vbi Glossa verb. morientem, ait eam donationem esse inter viuos, vt clarè decidit ille textus. Si ergo donatio à moriente facta presumitur inter viuos, eo quod nulla mentio mortis facta sit, similiter presumitur donatio inter viuos, & non causâ mortis mundanæ facta, quæ fit à nouitio, aut volente religiosum institutum capessere, quoties non exprimitur eam fieri causâ professionis; ac subinde firma manebit, quamuis professio non subsequatur. Atque ita docet Glossa finalis in vltima solutione. cap. quod à te. de clericis coniugatis, Hostiens. cap. in presentia. n. 1. 4. verb. se. & sua. de probationibus. Morquechus de diuisione bonorum. lib. 4. c. 5. n. 34. quod idem docere videntur Ananias dicto cap. quod à te. num. 6. Bertrandus conf. 133. num. 1. voolum. 5. in priori parte, dum absolute docent, nouitium exeuantem non recuperare hæc donationem, nisi contemplatione ingressus donarit.

5 Alij autem absolute docent, donationem hanc presumi factam contemplatione ingressus, ac proinde professione non subsequuta euanescere, quia quamuis aliis nulla mentione mortis facta censetur in dubio donatio inter viuos, ac irrevocabilis; at in hoc euentu presumitur contemplatione ingressus in religionem facta propter actum proximum, & ideo cessare non sequuta professione. Atque ita docent Hostiensis cap. statum. in. num. 4. de regularibus; & ibi Ioannes Andreas num. 2. Anchar. num. 7. Anton. num. 2. Abbas num. 4. Anan. num. 6. idem Anton. cap. quod à te. num. 9. de clericis coniugatis. & ibi Ioann. Andr. num. 7. Hostiens. num. 4. Anchar. num. 9. Henr. num. 2. Decius cap. in presentia, in noua editione. num. 283. ibi Parisius num. 187. qui dicunt huic donationi inesse tacitam conditionem, si sequatur professio, & sic cessare non sequuta professione, quasi deficiente conditione. Iason auctent. si qua mulier. num. 60. C. de sacramentis Eccl. Natta cap. 180. num. 5. vol. 1. asserens donationem hanc ceteri factam ex ingressu tanquam ex causa finali, & ita eo cessante cessare. Gregorius Lopez l. 3. verb. puer. titulo 7. part. 1. Hondedeus conf. 73. nu. 10. & 11. vol. 2. Manuel quaestiones regul. tomo 2. quaest. 80. art. 2. & explicat Ananias, siue donet omnia bona, siue vnam rem.

6 Ceterum placet media sententiæ, vt non quæcumque huiusmodi donatio censetur causâ ingressus facta, nec cuius firmitas pendet à futura professione, sed quando donatio est notabilis, vt omnium bonorum, quod nulla sit ratio probans, quamcumque modicam huiusmodi donationem præsumi causâ professionis factam. At quando donatio est immensa omni um bonorum, ratio ipsa cogit ad hanc presumptionem capiendam: non enim verisimile est, fore vt quisquam suis omnibus bonis se spoliaret, nisi causâ professionis religionis. Atque ita docent Abbas cap. quod à te. num. 61. de clericis coniugatis, & cap. causam matrimonij, num. vltim. de probation. Rosella verbo religio. 4. num. 11. Cardin. cap. statum. quaest. 4. de regular. & dicto cap. quod à te. num. vltim. oppos. 4. Syluester verbo religio. 4. quaest. 3. & verbo religio 5. quaest. 12. Angelus verbo nauitium. num. 10. Tabiena ibi quaest. 12. num. 13. Atmilli num. 16. Stardi conf. 333. num. 62. vol. 3. Azor tomo 1. instit. moralium. lib. 12. cap. 3. quaest. 3. sine.

Summa Th. Sanchez pars 111.

Atque idem censendum est quando maioris partis bonorum donatio esset, quia amissio maioris partis bonorum equiparatur amissioni omnium bonorum. cap. 1. de restitutione spoliationum, in 6. in fin. principij, & l. propter licentiam, in princ. ff. de excusat. tutoris. & ita notat Abbas eo. e. causam matrimonij. n. vltimo.

Idem quando ille aliqua non modica donauit, quia non videtur in dubio aliqua notabili bonorum parte se velle priuare, nisi ob causam ingressus. Ita Cardin. cap. quod à te. num. vltim. in oppos. 4. de clericis coniugatis. Hæc tamen sententiæ quadrupliciter temperanda. Primò, vt intelligatur quando dedicatio bonorum fuit expressè, & principaliter facta: nam si fuit tacite, seu accessorie, nullatenus subsistit, sed in totum corruet, siue sit modica, siue magna, sicut probauimus numero 28. quando est sequuta professio, sed inuálida, etiam proficiente concilio nullitatis professionis, nedum quando nulla prorsus professio fuit sequuta. Quando autem fiat hæc donatio accessorie, & quando principaliter, dicimus n. 22. & duplici sequenti.

Secundò temperatur, nisi vehementiores coniecturae urgeant ad presumendum donationem hanc absolute factam, & non contemplatione ingressus monasterij; tunc enim coniectura illa vincet, & presumetur absolute facta, nec reuocabitur professione non sequuta, quia vna presumptio eliditur per alias fortiores, Menochius de presumpt. lib. 3. presumpt. 131. num. 84. & lib. 5. presumpt. 21. num. 22. & lib. 6. presumpt. 64. nu. 45. Atque ita docent Abbas cap. causam matrimonij. num. vltim. de probat. Rosella verb. religio. 4. num. 11. Syluester verb. religio. 4. q. 10.

Huiusmodi verò coniectura est, quando non in ipso ingressu religionis puncto, sed ex intervallo donatio hæc facta sit, quippe intervallum illud coget presumere eam non causâ ingressus factam. Sic Abbas, Rosella, & Syluester num. præced. allegari; idem Syluester religio. 5. quaest. 12. num. 13. Manuel quaest. regul. tomo 2. q. 80. art. 2.

Quantum autem intervallum debeat esse ad hanc presumptionem capiendam, non explicant hi Doctores; sed Abbas, Rosella, & Syluester num. 10. allegati videntur exigere, vt in ipso tempore ingressus donatio facta sit, vt presumatur contemplatione illius facta, intervallum autem esse quando non in ipso ingressu: quia dicunt, quando non in ipso ingressu puncto, sed ex intervallo. Sed Ananias cap. quod à te. num. 5. fin. de clericis coniugatis, dicit; si statim, vel modico tempore ante ingressum, censetur contemplatione ingressus. At Manuel num. præceden. allegatus ait, quando longè ante ingressum donatio fieret, capi hanc presumptionem, vt non censetur facta contemplatione ingressus; vnde eam capi censet, quando paucis ante diebus. Idemque, quamuis dubius, censet Berouus cap. in present. num. 156. de probat. At existimo intervallum hoc non metiendum iuxta proximitatem ad tempus ingressus, sed tunc dici in ipso ingressu puncto factam, quando donans firmiter apud se statuit religionem ingredi. Quia tunc causâ ingressus, & vitæ qui statim paupertatis elegit, videretur se spoliare bonis. Quando autem dubium esset, an post tale punctum, an potius ante donatio facta sit, presumitur ex proximitate ad ingressum facta post tale propositum, vt quando longè ante ingressum censetur facta, nondum eo proposito concepto. Et ita intelligendi sunt Doctores prædicti hanc presumptionem ex proximitate ad ingressum procedentes, sicut in simili tractantes Doctores quando testamentum in seculo factum, in quo religio instituta non est, censetur reuocari per ingressum religionis (vt referemus cap. 3. num. 12.) dicunt, quando testans tempore testamenti cogitabat de ingressu, censeri velle religionem excludere, atque ita non reuocabitur, secus quando non cogitauit.

